

SCHÉMATICKÝ PŘEHLED NEZISKOVÝCH PRÁVNICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICI:

Právnícké osoby:

- **soukromého práva** -- **nadace** --- **nadace** ---- nadace, nadační fondy

--- **ústavy** ---- obecně prospěšné společnosti

-- **korporace** --- **civilní** - spolky, zájmová sdružení právnických osob, politické strany a hnutí, církve a náboženské společnosti, organizace s mezinárodním prvkem, společenství vlastníků jednotek, honební společenstva

--- **obchodněprávní ve smyslu § 56/1 ObchZ** -
akciová společnost, spolčenost s ručením omezeným, družstvo

- **veřejného práva** -- **nadace** --- **fondy** --- státní – např. Státní fond kultury ČR

--- mimostátní – např. VZP

--- **ústavy** --- státní - příspěvkové organizace (např. Česká filharmonie),

--- mimostátní – např. Česká televize, Český rozhlas, Česká tisková kancelář, krajské a obecní příspěvkové organizace

-- **korporace** --- územní - kraje, obce

--- zájmové – profesní komory

--- ostatní - např. veřejné vysoké školy

1. 4. ZÁVĚR

Právní rámec jednotlivých typů právnických osob, jak soukromého tak veřejného práva, je zakotven v celé řadě právních předpisů. Základní a nejobecnější úpravu právnických osob zakotvuje občanský zákoník v § 18 a násl. Jednotlivé právní předpisy jsou pak určující pro právní status jednotlivých právních forem právnických osob. Důležitá je rovněž úprava likvidace v obchodním zákoníku, která je použitelná obecně, stejně jako procesní pravidla obsažená v občanském soudním řádu.

Neziskové právnické osoby (organizace) se vyznačují především tím, že mají buď personální nebo majetkový základ, k jejich založení dochází zpravidla jednostranným či vícestranným soukromoprávním úkonem, vyvíjí veřejně či vzájemně prospěšnou činnost, jsou odděleny od státu, mají většinou dobrovolný charakter, určitou organizační strukturu, jsou vybaveny mechanismy umožňujícími kontrolu vlastní činnosti, uplatňují zvláštní způsob financování (včetně určitých daňových výhod) a často využívají práce dobrovolníků.

Základními typy právnických osob, které tvoří základ občanského sektoru v České republice, resp. občanské společnosti, jsou za současného platného právního stavu spolky, nadace, nadační fondy a obecně prospěšné společnosti.